

З В І Т

про роботу Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування за період роботи першої та другої сесій Верховної Ради України дев'ятого скликання
(серпень 2019 р. – січень 2020 р.)

Комітет Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі – Комітет) утворено постановою Верховної Ради України дев'ятого скликання від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, відповідно до якої до складу Комітету увійшло 15 народних депутатів України: Булах Л.В., Вагнер В.О., Дмитрієва О.О., Довгий О.С., Дубіль В.О., Дубневич Я.В., Дубнов А.В., Заславський Ю.І., Зінкевич Я.В., Зуб В.О., Кузьмініх С.В., Макаренко М.В., Перебийніс М.В., Радущкий М.Б., Стефанишина О.А.

Головою Комітету обрано Радущкого М.Б., першим заступником Голови – Дубіля В.О., заступниками Голови – Дмитрієву О.О., Дубнова А.В., Макаренка М.В., секретарем Комітету – Зінкевич Я.В.

У складі Комітету утворено 10 підкомітетів:

підкомітет з питань медичного страхування (голова Довгий О.С.);

підкомітет з питань охорони здоров'я (голова Перебийніс М.В.);

підкомітет з питань фармації та фармацевтичної діяльності (голова Кузьмініх С.В.);

підкомітет з питань забезпечення епідемічної безпеки, боротьби із ВІЛ/СНІД та соціально небезпечними захворюваннями (голова Булах Л.В.);

підкомітет з питань сучасних медичних технологій та розвитку трансплантології (голова Дмитрієва О.О.);

підкомітет з питань медичної техніки та медичного страхування (голова Дубневич Я.В.);

підкомітет з питань оздоровлення та охорони материнства і дитинства (голова Макаренко М.В.);

підкомітет з питань військової медицини (голова Зінкевич Я.В.);

підкомітет з питань технічного регулювання та стандартизації у сфері охорони здоров'я (голова Дубіль В.О.);

підкомітет з питань профілактики та боротьби з онкологічними захворюваннями (голова Зуб В.О.).

Згідно з розподілом повноважень між парламентськими комітетами, затвердженим постановою Верховної Ради України від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання», до предметів відання і сфери діяльності Комітету були віднесені питання, що стосуються:

законодавства про охорону здоров'я, у тому числі про медичну допомогу, лікувальну діяльність, лікарські засоби, медичні вироби, фармацію та фармацевтичну діяльність;

державної політики у сферах боротьби із соціально небезпечними захворюваннями (СНІД, туберкульоз, наркоманія тощо), інфекційного контролю та епідемічної безпеки;

сучасних медичних технологій та медичної техніки;
розвитку трансплантології в Україні;
добровільного медичного страхування;
правового регулювання обов'язкового державного медичного страхування;
санаторно-курортного оздоровлення;
охорони материнства та дитинства, репродуктивного здоров'я населення;
військової медицини.

З початку роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання пріоритетними завданнями Комітету визначено:

створення в Україні нової страхової моделі медицини з широким гарантовано оплачуваним пакетом медичних послуг, орієнтованої на пацієнта та здатної забезпечити медичне обслуговування для всіх громадян України на рівні розвинутих європейських держав;

переорієнтація фокусу системи охорони здоров'я від політики лікування до політики зміцнення здоров'я і попередження хвороб;

розширення доступу громадян до медичних послуг та лікарських засобів належної якості, а також здешевлення ліків;

забезпечення ефективного та раціонального використання наявних ресурсів системи охорони здоров'я та коштів державного бюджету, що виділяються на її фінансування, підвищення оплати праці медичного персоналу;

запровадження безкомпромісної антикорупційної політики та розумної дерегуляції.

Для цього планується розвинути успіхи та усунути недоліки започаткованої в Україні медичної реформи, забезпечити максимальну адаптацію українського законодавства до вимог європейського законодавства в усіх сферах охорони здоров'я – від організації надання медичної допомоги, виробництва та обігу лікарських засобів, захисту громадського здоров'я до підготовки медичних кадрів, а також широке впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій та перехід на електронні сервіси в охороні здоров'я.

У період другої сесії Комітет розпочав активну роботу над:

розблокуванням процесу автономізації закладів охорони здоров'я та підвищенням ефективності їх роботи;

ліквідацією низки бюрократичних бар'єрів та корупціогенних чинників у сфері охорони здоров'я;

зниженням цін на лікарські засоби та збільшенням їх доступності;

створенням сприятливих умови для розвитку вітчизняного виробництва лікарських засобів з одночасним запровадженням жорсткої системи контролю якості ліків через систему належних практик (GMP, GDP, GxP) та QR-кодування;

запровадженням в Україні професійного медичного самоврядування.

За період з моменту утворення Комітету по 20 січня 2020 року проведено 17 засідань Комітету, на яких розглянуто 15 законопроектів, з них 11, з підготовки яких Комітет був визначений головним, та 4, до яких Комітетом за результатами розгляду надано пропозиції іншим комітетам Верховної Ради України.

2 законопроекти та 1 Постанова Верховної Ради України, з підготовки яких Комітет визначено головним, прийняті парламентом у цілому, а саме:

реєстр. № 2428 - щодо невідкладних заходів у сфері охорони здоров'я, спрямований на розблокування процесу автономізації закладів охорони здоров'я та підвищення ефективності їх роботи *(без його прийняття був заблокований процес переходу лікарень на нові механізми фінансування за конкретно надану послугу, запланований урядом з 1 квітня 2020 року, а відповідно й їх бюджетне фінансування)*;

реєстр. № 2457, яким передбачено відтермінування до 1 січня 2021 року строку переходу закладів охорони здоров'я на роботу в рамках Єдиної державної інформаційної системи трансплантації *(без його прийняття з 1 січня 2020 року унеможлиблювалося проведення трансплантації хворим та подальший розвиток цього напрямку в Україні)*;

реєстр. № 2377 - Постанова Верховної Ради України, якою ініційовано проведення у період третьої сесії парламентських слухань на тему: «Організація протиракової боротьби в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення».

3 законопроекти прийняті парламентом у першому читанні:

реєстр. № 2429 - щодо ліквідації низки бюрократичних бар'єрів, які стримують розвиток галузі;

реєстр. № 2296 щодо запобігання несприятливому впливу забруднення повітряного середовища на здоров'я населення, спрямований на захист громадського здоров'я;

реєстр. № 2538 щодо підвищення доступності лікарських засобів, медичних виробів та інших товарів, які закупаються Особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я.

Ще 5 законопроектів рекомендовано направити на доопрацювання (реєстр. № 2089) та відхилити (реєстр. №№ 2445, 2445-1, 2445-2, 2445-3).

Окремо слід відзначити активну позицію Комітету під час опрацювання проекту закону «Про Державний бюджет на 2020 рік» (реєстр. № 2000), завдяки якій вдалося збільшити передбачені проектом бюджету видатки на охорону здоров'я населення на 4,6 млрд грн, зокрема:

на придбання життєво необхідних лікарських засобів для лікування онкохворих, хворих на серцево-судинні, орфанні та інші захворювання – на 3,2 млрд грн;

на лікування громадян України за кордоном – на 400 млн грн;

на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази багатопрофільних лікарень інтенсивного лікування - 1 млрд грн, що вкрай важливо на даному етапі для створення належних умов надання екстреної медичної допомоги, оскільки одним оновленням парку автомобілів «швидких» питання не вирішиться.

У період роботи другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання Комітет активно вивчав ситуацію в охороні здоров'я в регіонах.

За цей час **проведено два виїзних засідання Комітету:**

7 жовтня 2019 року у м. Рівне, у ході якого народні депутати України – члени Комітету ознайомились зі станом розвитку медичної галузі у Рівненській області, у тому числі з надання високоспеціалізованої онкологічної допомоги населенню, а також розглянули питання щодо перспектив створення північно-західного регіонального центру онкології на базі Рівненського обласного протипухлинного центру;

7 листопада 2019 року у м. Києві, у Національному інституті раку МОЗ України для ознайомлення з організацією роботи цієї установи та розгляду питання про результати проведеного Міністерством охорони здоров'я України аудиту діяльності Національного інституту раку та заходи, що вживаються для усунення виявлених порушень.

Крім цього **Комітет провів виїзні робочі наради:**

11 - 12 жовтня 2019 року у м. Херсоні для ознайомлення з організацією надання медичної допомоги населенню Херсонської та Миколаївської областей;

8 - 9 листопада 2019 року в Донецькій та Луганській областях з метою ознайомлення з організацією надання медичної допомоги військовослужбовцям та цивільному населенню, у ході якої народні депутати України – члени Комітету ознайомились з роботою військових мобільних госпіталів № 65 (м. Часів Яр) і № 59 (м. Северодонецьк) та провели робочу нараду з керівництвом Операції Об'єднаних Сил, представниками Міністерства оборони України, Донецької та Луганської обласних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та медичних закладів регіону.

У період роботи другої сесії Комітетом також було проведено:

два засідання тематичних «круглих столів»:

«Перспективи запровадження трансплантації в Україні. Стан реалізації Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» (8 жовтня 2019 року);

«Результати реалізації пілотного проекту щодо зміни механізму фінансового забезпечення надання медичної допомоги в окремих науково-дослідних установах Національної академії медичних наук України» (10 грудня 2019 року);

три тематичні просвітницькі заходи у Верховній Раді України:

заходи з популяризації вакцинації (31 жовтня 2019 року), в ході яких народні депутати України отримали щеплення проти дифтерії і власним прикладом продемонстрували прихильність до вакцинації;

День профілактики діабету (14 листопада 2019 року), в ході якого проводились заходи з популяризації ранньої діагностики та профілактики цукрового діабету, зокрема, фахове консультування та тестування народних депутатів України, працівників Апарату Верховної Ради України, представників ЗМІ та гостей українського парламенту на вміст глюкози і глікованого

гемоглобіну у крові, з метою привернення уваги представників державної влади до питань боротьби з цим важким неінфекційним захворюванням;

Соціальна акція з нагоди Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом (3 грудня 2019 року), в рамках якої відбулися заходи з популяризації профілактики та ранньої діагностики ВІЛ/СНІДу, зокрема, фахове консультування та анонімне тестування народних депутатів України, працівників Апарату Верховної Ради України, представників ЗМІ та гостей українського парламенту на ВІЛ, з метою привернення уваги суспільства та влади до питань боротьби з ВІЛ/СНІДом, соціально небезпечною інфекційною хворобою, що є глобальною загрозою безпеці людства.

За звітний період проведено 14 засідань підкомітетів, на яких за участі представників органів влади, громадськості та експертного середовища обговорювались проблемні питання у сфері охорони здоров'я, здійснювався аналіз практики застосування відповідних законодавчих актів та напрацьовувались проекти законів, спрямованих, зокрема, на:

- підвищення доступності лікарських засобів для громадян;
- вирішення актуальних проблем у сфері боротьби з туберкульозом, ВІЛ/СНІДом, гепатитом;
- розвиток онкологічної служби та системи діагностики, лікування, профілактики, реабілітації паліативної допомоги онкологічним хворим;
- підвищення рівня імунізації в Україні та забезпечення імунобіологічними препаратами (вакцинами);
- створення ефективних механізмів державних закупівель;
- вирішення актуальних проблем у сфері допоміжних репродуктивних технологій та допоміжного (сурогатного) материнства.
- законодавче забезпечення стандартизації в охороні здоров'я;
- впровадження самоврядування медичних професій;
- захист громадського здоров'я від шкідливого впливу тютюну;
- удосконалення порядку реалізації неповнолітніми прав у сфері охорони здоров'я тощо.

При Комітеті працює робоча група з підготовки проекту закону про самоврядування медичних професій в Україні, до роботи якої залучено усіх бажаних представників професійних медичних асоціацій України.

Також Комітет почав активно працювати над питаннями імунопрофілактики та фактично став майданчиком для міжвідомчої співпраці Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України та інших органів державної влади з питань поліпшення обізнаності населення про необхідність імунопрофілактики та підвищення рівня вакцинації, а також удосконалення чинного законодавства. Завдяки створенню такого майданчика наразі Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством освіти і науки України спільно ведеться робота над підготовкою до перегляду законодавчих актів, якими регулюються питання імунопрофілактики населення.

Окрім законопроектної діяльності, Комітет з питань охорони здоров'я приділяв увагу виконанню контрольної функції відповідно до Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

У вересні-січні у порядку контролю Комітетом розглянуто питання:

про необхідність проведення перевірки, аналізу та оцінки правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами, що виділялися Міністерству охорони здоров'я України;

про діяльність Національного інституту раку МОЗ України та ситуацію, що склалася із державними закупівлями та кадровими призначеннями у цій установі;

про необхідність вивчення ситуації, що склалася із забезпеченням хворих які перенесли трансплантацію, життєво необхідними лікарськими засобами та запровадження економічно обґрунтованого механізму (порядку) визначення номенклатури та проведення державних закупівель таких лікарських засобів;

про ситуацію, що склалася із забезпеченням громадян, які потребують лікування за кордоном, необхідними коштами у 2019 році та плануванням бюджетних видатків на ці цілі на 2020 рік, а також щодо подальшого розвитку трансплантації в Україні;

про проблеми у сфері організації надання медичної допомоги хворим на рідкісні (орфанні) захворювання та шляхи їх вирішення;

про проблеми, пов'язані з лікуванням хворих на орфанні захворювання.

про ситуацію, що склалася довкола ДЗ «Госпіталь ветеранів війни «Лісова поляна» Міністерства охорони здоров'я України»;

про стан військової медицини та проблеми у цій сфері;

про діяльність Військово-цивільного координаційного штабу медичної допомоги при Міністерстві оборони України та делегування до його складу народних депутатів України, заступника Голови Комітету Дубнова А.В., секретаря Комітету Зінкевич Я.В., голову підкомітету з питань фармації та фармацевтичної діяльності Кузьмініх С.В.;

про ініціювання створення робочої групи для розробки Національної програми боротьби з онкологічними захворюваннями;

про проблемні питання у сфері боротьби з інсультом в Україні;

про підвищення рівня імунізації населення та недопущення епідемії дифтерії в Україні й скерування відповідного звернення від Комітету до Ради національної безпеки і оборони України;

про результати аудиту діяльності Національного інституту раку, проведеного на виконання відповідного рішення Комітету.

про необхідність визначення основних засад (розробки стратегії) державної політики у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусних гепатитів на період до 2030 року;

про недопущення скорочення медичного персоналу у військових госпіталях і заміщення їх посад посадами працівників обслуговуючого персоналу під час проведення реформування Збройних Сил України.

За результатами розгляду Комітетом ухвалено відповідні рішення, які розміщені на офіційному веб-сайті Комітету за посиланням <http://komzdrav.rada.gov.ua/news/ProRobKom/RishKom/>.

У період роботи другої сесії при Комітеті утворено Експертну раду, яка є колегіальним консультативно-дорадчим органом Комітету, утвореним на строк повноважень Верховної Ради України дев'ятого скликання для забезпечення участі громадян, громадських об'єднань, релігійних, благодійних організацій, професійних спілок та їх об'єднань, асоціацій виробників, організацій роботодавців та їх об'єднань, засобів масової інформації, які зареєстровані в установленому порядку, в реалізації законопроектної, організаційної та контрольної функцій Комітету.

До складу експертної ради увійшло 20 осіб, відібраних за результатами рейтингового голосування народних депутатів України.

Положення про Експертну раду Комітету та її персональний склад розміщено на офіційному веб-сайті Комітету за посиланням <http://komzdrav.rada.gov.ua/>.

За звітний період Комітетом опрацьовано 1240 листів та звернень, з них 202 звернень громадян, у тому числі поданих у формі електронних петицій (20), що не набрали визначеної законом кількості голосів на підтримку.